

'เสื่อกกสายมัดหมี่' ฝีมือชาวบ้าน

ป้าหนูเผยกับผลิตภัณฑ์เด่น

ผลิตภัณฑ์ทำเงินบ้าน'นาหอมมา'

สมาชิกกลุ่มทอเสื่อกก

การทอเสื่อกก ถือเป็นศิลปวัฒนธรรมของชาวอีสาน มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ในอดีตมักทอไว้ใช้สอยในครัวเรือน แต่ปัจจุบันกลายเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้เป็นอย่างดีเป็นกอบเป็นกำอย่างไม่น่าเชื่อ โดยเฉพาะกลุ่มหัตถกรรมบ้านนาหอมมา ต.นาหอมมา อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ การทอเสื่อกกคือผลิตภัณฑ์เด่นของกลุ่มที่ทำรายได้ให้แก่สมาชิกไม่น้อยทีเดียว

ป้าหนูเผย ป่านะวงศ์ รองประธานกลุ่มทอเสื่อกกบ้านนาหอมมา ย้อนอดีตให้ฟังว่า เดิมชาวบ้านนำต้นกก ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในหมู่บ้านนาหอมมา มาตากแดดให้แห้งแล้วสานเป็นเสื่อ แต่จะมีอายุการใช้งานสั้น ต่อมาได้พัฒนาโดยนำต้นกกมาจักเป็นเส้นแล้วทอเป็นผืน โดยใช้เส้นใยปอแก้วมาพันเป็น

เกลียวทำเป็นเส้นยืน ทำให้เสื่อมีคุณภาพและอายุการใช้งานยาวนานขึ้น

จากการทอด้วยต้นกก ซึ่งมีสีตามธรรมชาติ ก็มีการพัฒนาด้วยการนำต้นกกมาย้อมสีตามความต้องการเพื่อเพิ่มความสวยงาม จากที่ทอไว้ใช้เองเป็นของฝาก ใช้ในงานบุญประเพณี ทำให้ผลิตภัณฑ์เสื่อกกสายมัดหมี่เป็นที่รู้จักในชุมชนและท้องถิ่นใกล้เคียงอย่างกว้างขวาง จนได้รับคำชมจากผู้พบเห็นว่า เป็นเสื่อที่มีคุณภาพและมีความสวยงาม

“เมื่อปี 2518 ได้รวมกลุ่มผู้ที่ทอเสื่อกกไปดูงานการทอเสื่อกกที่ จ.จันทบุรี และเริ่มการผลิตเต็มรูปแบบ ตั้งแต่การปลูก การบำรุงรักษาเพื่อให้ได้ต้นกกที่มี

คุณภาพ เหมาะกับการย้อมสีและการทอ จากนั้นก็มีหน่วยราชการเข้ามาสนับสนุนหลายหน่วยงาน อย่างพัฒนาการจังหวัดก็ส่งเจ้าหน้าที่มาดูแลแนะนำลวดลายใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด”

รองประธานกลุ่มทอเสื่อกกบอก ว่า จุดเด่นของผลิตภัณฑ์กก คือเส้นใยผลิตภัณฑ์จะเป็นเส้นเล็ก มีความมันวาว ลวดลายสวยงามกว่า 200 ลาย และมีความหลากหลาย โดยประยุกต์ลวดลายจากผ้าไหม เมื่อทอเสร็จแล้วจะมีความเรียบ สีที่ย้อมไม่ตกและเป็นสีจากธรรมชาติ เช่น เปลือกไม้จากต้นเค็ง ต้นแดง ต้นจี่ เหล็ก ฯลฯ ส่วนลายก็จะเป็นลายมัดหมี่

มีลักษณะเด่น คือ 1.มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น เช่น ลายสายฝน ลายดอกแก้ว ลายกระเช้าสีดา และสามารถทอได้ตามความต้องการของลูกค้าและตราสัญลักษณ์หน่วยงานต่างๆ 2.สีสวยงาม เช่น สีน้ำตาลเข้ม สีน้ำตาลอ่อน และสีธรรมชาติ และ 3.คุณภาพดีและไม่ขึ้นรา

ขณะที่ **ธนนันท์ สุขสง** เลขานุการกลุ่มหัตถกรรมบ้านนาหอมมา กล่าวเสริมว่า ปัจจุบันสมาชิกกลุ่มได้เปลี่ยนวัตถุดิบจากการใช้ต้นกกจากธรรมชาติมาใช้ต้นกกที่ปลูกเอง เนื่องจากกกในธรรมชาติมีน้อยลง การปลูกก็ใช้เวลาประมาณ 2 เดือน

ก็สามารถเก็บเกี่ยวได้ โดยให้สังเกตจากสีดอกที่เปลี่ยนจากเหลืองเป็นขาว จากนั้นคัดขนาดจนได้ตามที่ต้องการ แล้วจึงนำมาจัดเป็นเส้น โดยยก 1 ต้นสามารถกรีดตามแนวตั้งได้ 5 เส้น จากนั้นนำไปตากแดดจัด 5-7 แดดให้แห้ง แล้วนำไปหมักโคลน 1 คืน ก่อนนำมาย้อมด้วยสี เสร็จแล้วจึงเริ่มกระบวนการ

ทอและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในรูปลักษณะหลากหลายสไตล์ สนนราคาตั้งแต่หลักสิบไปจนถึงหลักพัน อาทิ เสื่อกกสายมัดหมี่ กล่องใส่ไม้จิ้มฟัน กล่องทิชชู จานรองแก้ว กระเป๋าดู กระเป๋าสะพาย ฯลฯ

“ทางกลุ่มจะมีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน เช่น แพนทอเสื่อ แพนกแปรรูป แพนกจักสาน ฯลฯ ขึ้นอยู่กับความถนัดของสมาชิกแต่ละคน ส่วนรายได้ก็เป็นของแต่ละคนไป แต่จะหักเข้ากลุ่มไว้ 3 เปอร์เซ็นต์จากรายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่างๆ ปกติจะ

สมาชิกจะมีรายได้ 3-4 พันบาทต่อเดือน แต่ถ้าเป็นช่วงเทศกาลก็จะเพิ่มขึ้น 2-3 เท่า เพราะมีออเดอร์เข้ามาเยอะ”

ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกกและเสื่อกกสายมัดหมี่ ฝีมือสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมบ้านนาหอมมา นับเป็นอีกผลิตภัณฑ์เด่นที่ขึ้นชื่อของ จ.อำนาจเจริญ มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผ่านการยกระดับจากการประกวดผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือโอท็อประดับ 4 ดาว สนใจผลิตภัณฑ์หรือต้องการเรียนรู้กระบวนการผลิตแบบครบวงจร โทร.08-7002-0342 ได้ตลอดเวลา

● สุรรัตน์ อัดตะ ●